

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2016 – 30.11.2016**

1) Büdcə daxilolmaları haqqında məlumat

Gömrük ödənişləri	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	546 644.77
ƏDV üzrə	1 366 905.12
Aksizlər üzrə	86 558.76
Yol vergisi üzrə	56 551.66
Cəmi	2 056 660.31

2) Xarici iqtisadi fəaliyyət (XİF) iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	183
XİF iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	13 244
- Fiziki şəxslər üzrə	8 018
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	5 226
- dövlət sektoru	240
- özəl sektor	4 986

3) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 16 031 631.91 min ABŞ dolları

(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 20.20 % azalmışdır)

o cümlədən:

3.1 İdxal əməliyyatları üzrə 7 716 723.78 min ABŞ dolları

(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6.00 % azalmışdır)

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 7 228 ədəd

Göstəricilər		Əlavələr
Dövlət sektoru	1 029 793.17	
Özəl sektor	6 246 871.58	
Fiziki şəxslər	440 059.03	
MDB ölkələri	1 838 059.44	
Aİ ölkələri	2 069 384.17	Əlavə 4
Digər ölkələr	3 809 280.17	
İdxal əməliyyatlarının həcmninin:		
- yüksək həddi	848 944.19 (mart)	Əlavə 1
- aşağı həddi	434 260.42 (yanvar)	
- orta aylıq artımı	32 431.75	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	31 593.33	

3.2 İxrac əməliyyatları üzrə - 8 314 908.13 min ABŞ dolları
(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 30.02 % azalmışdır)
İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 2 809 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	Əlavələr
Dövlət sektoru	6 525 655.61	
Özəl sektor	1 552 509.17	
Fiziki şəxslər	236 743.35	
MDB ölkələri	607 116.96	
Aİ ölkələri	3 631 130.61	Əlavə 4
Digər ölkələr	4 076 660.56	
İxrac əməliyyatlarının həcmnin:		
- yüksək həddi	1 353 343.71 (avqust)	Əlavə 1
- aşağı həddi	536 440.11 (mart)	
- orta aylıq artımı	31 614.99	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	82.51	

3.3 Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

Məhn adı	Miqdarı (ədəd)
Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	4 820
Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş motorlu nəqliyyat vasitələri	80
Əsasən adamların daşınması üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər motorlu nəqliyyat vasitələri	4 194
Yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitələri	463
Xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitələri	83

4) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşma	12 042.81	0.14	1 118.27	0.01
Sərbəst dönərli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	7 807 062.34	93.89	5 347 510.10	69.30
21 – SDV ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	7 807 062.34	93.89	5 347 167.66	69.29
23 – Dövlət krediti üzrə hesablaşma	0.00	0.00	268.00	0.00
26 – Dövlət kreditinin ödənilməsi üzrə hesablaşma	0.00	0.00	74.44	0.00
Klirinq üzrə hesablaşmalar, o cümlədən:	21.23	0.00	0.00	0.00
33 – Dövlət krediti üzrə hesablaşma	21.23	0.00	0.00	0.00
Qapalı valyuta ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	38 170.99	0.46	414 048.87	5.37
41 – Qapalı valyuta ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	38 170.99	0.46	414 011.38	5.37
43 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	37.49	0.00
Müəssisə və obyektlərin tikintisi haqqında saziş-öhdəlik hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	12.21	0.00
72 – MDB ölkələri öhdəliyi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	8.70	0.00
78 – Kompensasiyalı öhdəliklər hesabına SDV ilə hesablaşmalar əsasında malların keçirilməsi	0.00	0.00	3.51	0.00
80 – Digərləri	457 610.76	5.50	1 954 034.31	25.32
Cəmi	8 314 908.13	100.00	7 716 723.78	100.00

5) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac <i>o cümlədən:</i>	26 698 815.25	Əlavə 6
dəniz nəqliyyatı	374 216.04	
dəmir yolu nəqliyyatı	2 266 113.21	
avtomobil nəqliyyatı	575 904.92	
hava nəqliyyatı	16 113.25	
poçt	0.05	
stasionar nəqliyyat vasitələri	23 461 627.74	
özü hərəkət edən vasitələr	4 840.07	
- İdxal <i>o cümlədən:</i>	6 847 162.35	
dəniz nəqliyyatı	640 990.21	
dəmir yolu nəqliyyatı	4 460 055.21	
avtomobil nəqliyyatı	1 604 990.85	
hava nəqliyyatı	16 995.52	
poçt vasitəsilə	12.52	
stasionar nəqliyyat vasitələri	72 014.07	
özü hərəkət edən vasitələr	52 103.97	
Cəmi	33 545 977.61 <i>(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 92.55 % təşkil edir)</i>	

6) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

6.1 Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 453

o cümlədən:

Qaçqmalçılıq faktı	270
Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	115
Tutulmuş narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	1 132 980.9710
Tutulmuş psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	99.1725
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	6
Aksiz markası ilə markalanmalı olan malları belə marka olmadan idxal etmə	79
Digər cinayət xarakterli faktlar	108
Təqsirləndirilən şəxslər	506

6.2 Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 7 718

o cümlədən:

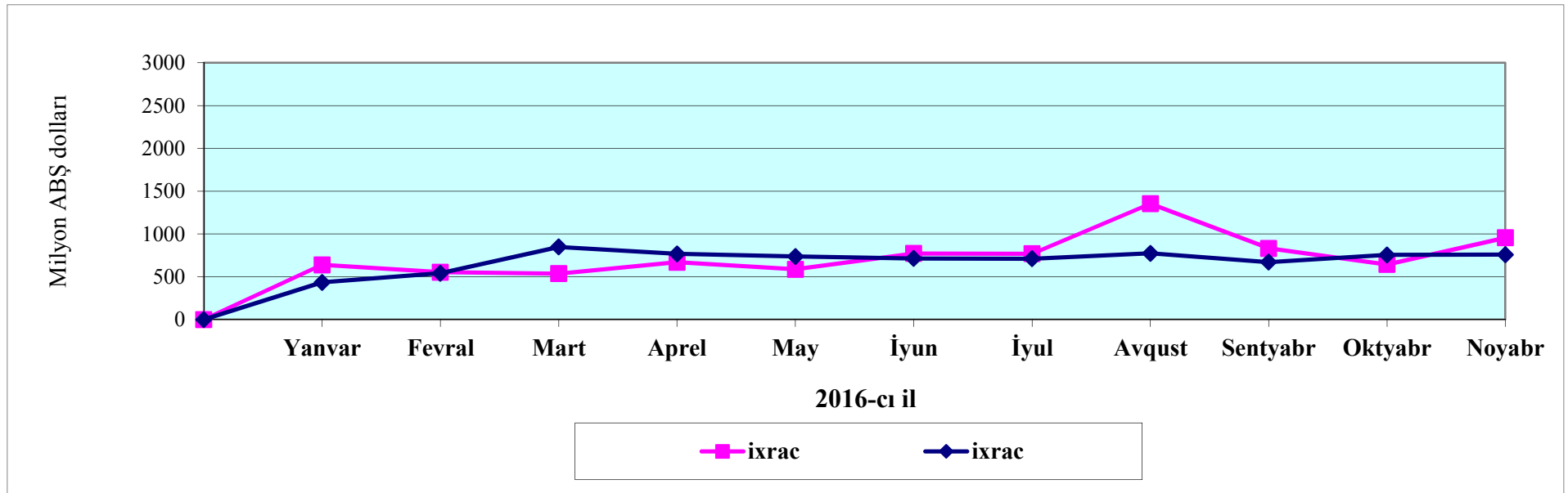
Kənar keçirmə	4
Gizli keçirmə	516
Bəyan etməmə	300
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	5 464
Geri aparmama (gətirməmə)	302
Gömrük ödənişlərindən yayınma	63
Aksiz markasız idxal	4
Digər xətalər	1 090

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	640 075.35	553 633.52	536 440.11	670 833.18	587 032.61	772 004.91	768 928.67	1 353 343.71	831 898.22	644 492.59	956 225.26	-	8 314 908.13
İdxal	434 260.42	542 043.71	848 944.19	768 326.27	737 300.51	714 099.88	711 411.75	774 363.84	671 859.57	755 535.74	758 577.90	-	7 716 723.78
Saldo	205 814.93	11 589.81	-312 504.08	-97 493.08	-150 267.89	57 905.03	57 516.91	578 979.87	160 038.65	-111 043.15	197 647.36	-	598 184.35
Dövriyyə	1 074 335.77	1 095 677.22	1 385 384.30	1 439 159.45	1 324 333.12	1 486 104.79	1 480 340.42	2 127 707.55	1 503 757.79	1 400 028.33	1 714 803.16	-	16 031 631.91
İxracın aylıq artımı		-86 441.83	-17 193.41	134 393.08	-83 800.57	184 972.30	-3 076.24	584 415.04	-521 445.49	-187 405.63	311 732.67	-	-
İdxalın aylıq artımı		107 783.29	306 900.49	-80 617.92	-31 025.76	-23 200.63	-2 688.13	62 952.08	-102 504.27	83 676.17	3 042.16	-	-

İxracda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

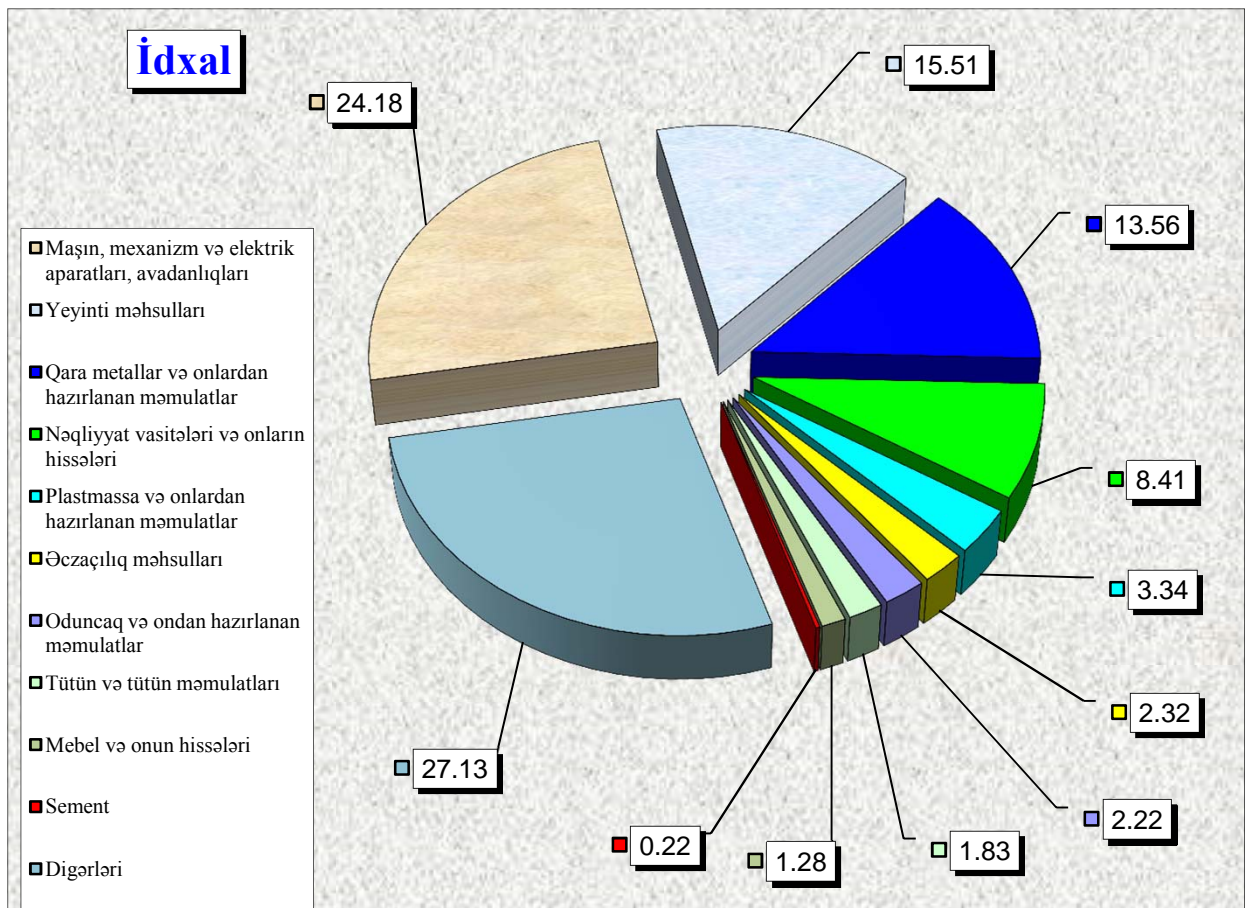
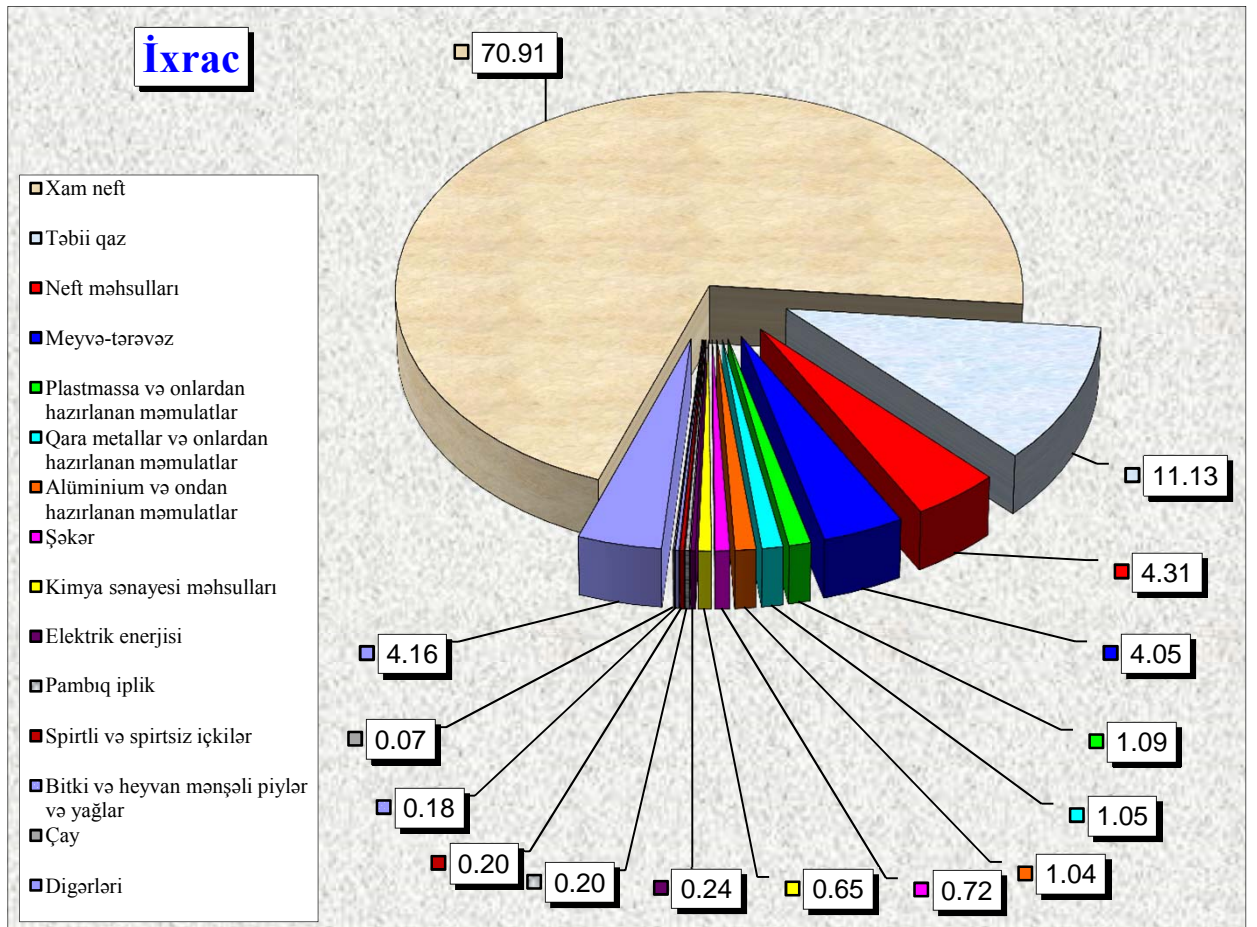
№	Malın adı	2015-ci ilin ilk 11 ayı ərzində		2016-cı ilin ilk 11 ayı ərzində		2015-ci ilin ilk 11 ayının ixracına nisbətən %-lə		2016-cı ilin ilk 11 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə
		Miqdar	Statistik dəyər	Miqdar	Statistik dəyər	Miqdar	Statistik dəyər	
	İxrac - cəmi		11 881 359.56		8 314 908.13		69.98	100.00
1	Xam neft, ton	20 127 926.05	8 259 922.60	19 098 957.90	5 895 873.75	94.89	71.38	70.91
2	Neft məhsulları (2710 mal kodu üzrə), ton	1 992 844.93	688 761.76	1 388 452.58	358 277.92	69.67	52.02	4.31
3	Təbii qaz, min kub metr	7 589 930.06	1 449 701.88	6 181 493.76	925 127.73	81.44	63.82	11.13
4	Elektrik enerjisi, min kVt/saat	273 587.87	16 132.70	463 408.13	19 875.41	169.38	123.20	0.24
5	Meyvə-tərəvəz, ton	258 340.97	278 834.68	336 248.23	336 431.79	130.16	120.66	4.05
6	Çay, ton	3 760.70	17 146.79	1 041.00	5 584.39	27.68	32.57	0.07
7	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	68 983.80	140 412.80	13 791.23	14 660.10	19.99	10.44	0.18
8	Şəkər, ton	197 419.48	194 820.37	104 871.66	59 786.95	53.12	30.69	0.72
9	Spirтли və spirtsiz içkilər, min ABŞ dolları	-	24 694.36	-	16 748.16	-	67.82	0.20
10	Kimya sənayesi məhsulları, ton	229 942.87	77 504.53	270 548.91	53 690.74	117.66	69.27	0.65
11	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	142 358.09	101 976.45	137 491.01	90 259.58	96.58	88.51	1.09
12	Pambıq iplik, ton	7 636.67	12 964.58	8 803.69	16 762.01	115.28	129.29	0.20
13	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	75 367.55	31 335.67	201 580.37	87 533.61	267.46	279.34	1.05
14	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, ton	57 146.92	79 748.08	59 342.70	86 191.40	103.84	108.08	1.04
	Digərləri	-	507 402.31	-	348 104.60	-	68.61	4.16

İdxalda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

№	Malın adı	2015-ci ilin ilk 11 ayı ərzində		2016-cı ilin ilk 11 ayı ərzində		2015-ci ilin ilk 11 ayının idxalına nisbətən %-lə		2016-cı ilin ilk 11 ayının ümumi idxalına nisbətən %-lə
		Miqdar	Statistik dəyər	Miqdar	Statistik dəyər	Miqdar	Statistik dəyər	
	İdxal - cəmi	-	8 209 278.58	-	7 716 723.78	-	94.00	100.00
1	Yeyinti məhsulları, min ABŞ dolları	-	889 400.81	-	1 196 770.33	-	134.56	15.51
	ondan:							
1.1	Ət, ton	12 414.61	17 064.44	31 755.40	35 530.40	255.79	208.21	0.46
1.2	Süd, ton	7 786.60	5 231.90	4 849.24	7 139.13	62.28	136.45	0.09
1.3	Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar, ton	12 331.59	20 646.17	13 465.12	45 305.46	109.19	219.44	0.59
1.4	Meyvə-tərəvəz, ton	200 750.41	51 206.34	282 929.28	118 188.74	140.94	230.81	1.53
1.5	Çay, ton	6 133.28	13 471.54	11 117.46	38 820.26	181.26	288.17	0.50
1.6	Buğda, ton	1 249 698.59	275 997.44	1 441 440.71	266 196.15	115.34	96.45	3.45
1.7	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	115 978.72	74 666.33	138 869.77	129 369.22	119.74	173.26	1.68
1.8	Şəkər, ton	266 322.20	114 333.35	359 052.88	149 207.51	134.82	130.50	1.93
2	Tütün və tütün məmulatları, min ABŞ dolları	-	278 948.66	-	140 839.90	-	50.49	1.83
3	Sement, ton	438 747.17	25 518.82	371 436.05	17 348.74	84.66	67.98	0.22
4	Əczaçılıq məhsulları, ton	13 071.01	243 618.94	9 864.41	179 379.48	75.47	73.63	2.32
5	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	147 542.45	188 420.98	138 937.59	257 704.25	94.17	136.77	3.34
6	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, min ABŞ dolları	-	211 615.63	-	171 414.06	-	81.00	2.22
7	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	1 165 388.26	1 425 651.96	771 415.45	1 046 625.75	66.19	73.41	13.56
8	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	2 117 467.88	-	1 865 881.13	-	88.12	24.18
9	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	1 120 112.75	-	648 688.63	-	57.91	8.41
10	Mebel və onun hissələri, min ABŞ dolları	-	89 591.60	-	98 990.07	-	110.49	1.28
	Digərləri	-	1 618 930.55	-	2 093 081.43	-	129.29	27.13

İdخال və ixrac əməliyyatlarında əsas mallar (faizlə xüsusi çəkisi)

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

(əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olunmaqla, min ABŞ dolları ilə)

Ölkələrin adı	İxrac				İdxal			
	2015-ci ilin ilk 11 ayı	2016-cı ilin ilk 11 ayı	2015-ci ilin ilk 11 ayına nisbətən %-lə	2016-cı ilin ilk 11 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə	2015-ci ilin ilk 11 ayı	2016-cı ilin ilk 11 ayı	2015-ci ilin ilk 11 ayına nisbətən %-lə	2016-cı ilin ilk 11 ayının ümumi idxalına nisbətən %-lə
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Cəmi	11 881 359.56	8 314 908.13	69.98	100.00	8 209 278.58	7 716 723.78	94.00	100.00
o cümlədən:								
MDB ölkələri üzrə cəmi	467 994.50	607 116.96	129.73	7.30	1 796 406.78	1 838 059.44	102.32	23.82
Belarus	8 106.42	47 362.36	584.26	0.57	76 658.29	70 214.76	91.59	0.91
Qazaxıstan	14 635.37	24 561.54	167.82	0.30	88 162.07	88 198.61	100.04	1.14
Qırğızıstan	4 901.34	5 626.92	114.80	0.07	1 421.36	988.03	69.51	0.01
Moldova	105.69	498.03	471.22	0.01	2 947.75	3 252.63	110.34	0.04
Özbəkistan	9 488.65	2 860.62	30.15	0.03	5 810.45	9 888.57	170.19	0.13
Rusiya	375 403.59	365 161.70	97.27	4.39	1 317 104.84	1 370 088.88	104.02	17.75
Tacikistan	5 901.97	11 698.05	198.21	0.14	0.00	221.27	0.00	0.00
Türkmənistan	30 633.42	109 422.20	357.20	1.32	19 619.01	35 709.99	182.02	0.46
Ukrayna	18 818.04	39 925.54	212.17	0.48	284 683.02	259 496.71	91.15	3.36
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	6 336 478.54	3 631 130.61	57.31	43.67	2 565 395.07	2 069 384.17	80.67	26.82
Almaniya	1 189 815.11	579 605.80	48.71	6.97	634 487.48	363 133.10	57.23	4.71
Avstriya	406 473.92	112 634.02	27.71	1.35	104 155.02	60 521.61	58.11	0.78
Belçika	12 885.19	6 351.21	49.29	0.08	50 931.65	49 305.32	96.81	0.64
Bolqarıstan	46.85	349.05	744.99	0.00	11 847.69	38 431.04	324.38	0.50
Böyük Britaniya	7 634.17	56 702.67	742.75	0.68	467 351.82	470 092.96	100.59	6.09
Çexiya	491 737.58	214 196.08	43.56	2.58	55 442.62	97 821.24	176.44	1.27
Danimarka	24.87	82.58	331.98	0.00	14 868.24	18 485.79	124.33	0.24
Estoniya	245.75	594.82	242.04	0.01	5 606.63	2 216.92	39.54	0.03
Finlandiya	156.94	262.45	167.23	0.00	32 963.60	11 226.84	34.06	0.15
Fransa	775 956.47	430 504.93	55.48	5.18	184 147.54	138 114.03	75.00	1.79

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Xorvatiya	172 191.20	233 538.77	135.63	2.81	1 305.00	50 881.40	38.99 dəfə	0.66
İrlandiya	25 855.44	23 410.78	90.54	0.28	10 882.88	16 750.33	153.91	0.22
İspaniya	315 779.45	128 135.65	40.58	1.54	56 934.44	47 513.11	83.45	0.62
İsveç	74.49	340.75	457.45	0.00	77 287.19	65 887.13	85.25	0.85
İtaliya	2 153 618.20	1 423 924.75	66.12	17.12	476 944.63	301 960.45	63.31	3.91
Kipr	8.64	1 029.35	119.07 dəfə	0.01	9 754.24	534.85	5.48	0.01
Latviya	410.82	601.40	146.39	0.01	7 582.63	7 115.71	93.84	0.09
Litva	430.05	2 118.03	492.50	0.03	26 421.77	13 080.64	49.51	0.17
Lüksemburq	71.06	142.84	201.00	0.00	8 733.29	3 152.30	36.10	0.04
Macarıstan	82.79	895.26	10.81 dəfə	0.01	26 546.76	36 632.56	137.99	0.47
Malta	128 228.45	87 008.03	67.85	1.05	72.18	109.15	151.23	0.00
Niderland	98 989.68	36 479.37	36.85	0.44	93 891.94	68 829.74	73.31	0.89
Polşa	5 768.61	4 613.77	79.98	0.06	79 208.93	64 227.71	81.09	0.83
Portuqaliya	312 645.21	225 727.94	72.20	2.71	26 027.89	10 742.53	41.27	0.14
Rumıniya	82 411.59	57 190.60	69.40	0.69	55 544.82	84 475.30	152.08	1.09
Slovakiya	9.54	48.03	503.33	0.00	20 473.56	20 378.24	99.53	0.26
Sloveniya	9 428.06	4 172.54	44.26	0.05	13 840.58	13 029.15	94.14	0.17
Yunanıstan	145 498.40	469.14	0.32	0.01	12 140.07	14 734.99	121.37	0.19
Digər ölkələr üzrə cəmi	5 076 886.52	4 076 660.56	80.30	49.03	3 847 476.73	3 809 280.17	99.01	49.36
Albaniya	0.00	19.39	0.00	0.00	6.80	222.86	32.76 dəfə	0.00
Amerika Birləşmiş Ştatları	334 106.74	79 939.34	23.93	0.96	775 107.18	433 891.26	55.98	5.62
Andorra	0.00	0.00	0.00	0.00	57.85	17.40	30.07	0.00
Anqilya (Britaniya)	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	1.63	32.58	0.00
Anqola	79.86	152.65	191.16	0.00	0.00	8.60	0.00	0.00
Antiqua və Barbuda	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.16	0.00	0.00
Argentina	8.04	46.61	580.07	0.00	14 039.31	12 595.60	89.72	0.16
Aruba	4.93	4.11	83.45	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Avstraliya	605.73	134.05	22.13	0.00	8 459.07	7 616.33	90.04	0.10
Baham adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	2.16	9.39	433.64	0.00
Banqladeş	0.00	0.35	0.00	0.00	2 110.28	7 928.96	375.73	0.10
Barbados	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30.45	0.00	0.00
Benin	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	215.00	0.00	0.00
Bermud adaları	3.99	0.88	22.11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Bəhreyn	24.59	91.49	372.06	0.00	283.30	80.07	28.26	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	5 083.61	9 169.63	180.38	0.11	56 164.27	54 491.17	97.02	0.71
Tanzaniya	0.00	0.94	0.00	0.00	354.23	337.35	95.24	0.00
Boliviya	0.00	0.69	0.00	0.00	0.00	3.70	0.00	0.00
Bosniya və Herseqovina	0.51	0.00	0.00	0.00	406.12	242.64	59.75	0.00
Botsvana	0.00	0.00	0.00	0.00	1.20	0.05	3.95	0.00
Braziliya	177.52	2 849.89	16.05 dəfə	0.03	108 270.04	161 808.29	149.45	2.10
Bruney-Darüssalam	224.02	3.25	1.45	0.00	0.33	0.00	0.00	0.00
Burundi	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.42	0.00	0.00
Cəbəli-Tariq	82 591.96	0.00	0.00	0.00	10.87	54.73	503.46	0.00
Cənubi Afrika Respublikası	1.95	275.02	140.69 dəfə	0.00	3 003.73	6 224.94	207.24	0.08
Cibuti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	36.27	0.00	0.00
Çad	0.00	15.31	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Çili	0.00	0.00	0.00	0.00	1 555.23	3 405.14	218.95	0.04
Çin	48 555.46	205 461.47	423.15	2.47	452 277.64	636 507.82	140.73	8.25
Çinin xüs. inz. r-nu Honkonq	567.12	109.01	19.22	0.00	1 583.28	899.38	56.81	0.01
Çinin xüs. inz. r-nu Aomin (Makao)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00
Dominika	0.00	7.06	0.00	0.00	0.00	0.76	0.00	0.00
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	0.00	0.00	84.75	72.54	85.60	0.00
Ekvador	3.63	2.86	78.76	0.00	16 862.67	17 850.08	105.86	0.23
Əfqanıstan	193 180.49	40 495.53	20.96	0.49	0.00	0.80	0.00	0.00
Ələzair	85.73	11 200.51	130.65 dəfə	0.13	65.44	360.76	551.31	0.00
Färer adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	780.75	497.49	63.72	0.01
Fici	0.00	0.00	0.00	0.00	0.14	203.21	1418.10 dəfə	0.00
Filippinlər	0.05	11.61	244.81 dəfə	0.00	613.68	1 253.50	204.26	0.02
Folklend (Malvin) adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	109.80	0.00	0.00
Fransa Qvianası	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.41	0.00	0.00
Gürcüstan	458 873.42	304 980.18	66.46	3.67	58 464.51	31 510.34	53.90	0.41
Haiti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	1.44	14.25 dəfə	0.00
Həbəşistan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.32	69.30	216.55 dəfə	0.00
Hindistan	219 577.55	398 996.99	181.71	4.80	31 688.12	52 129.61	164.51	0.68
Honduras	0.00	0.00	0.00	0.00	2.72	13.43	493.53	0.00
İndoneziya	477 816.61	77 421.70	16.20	0.93	19 694.63	41 525.02	210.84	0.54
İordaniya	1.69	2 161.25	1276.99 dəfə	0.03	589.09	2 129.97	361.57	0.03
İraq	171 297.63	16 263.59	9.49	0.20	218.35	48.36	22.15	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
İran İslam Respublikası	30 147.61	44 836.65	148.72	0.54	80 447.25	130 132.61	161.76	1.69
İslandiya	9.59	2.69	28.09	0.00	879.29	3 346.54	380.60	0.04
İsrail	689 916.92	572 948.87	83.05	6.89	23 885.32	14 503.99	60.72	0.19
İsveçrə	90 504.01	93 865.21	103.71	1.13	83 148.63	61 461.12	73.92	0.80
Fələstin	0.00	118.95	0.00	0.00	46.09	0.00	0.00	0.00
Kabo-Verde	0.00	7 778.44	0.00	0.09	0.00	0.00	0.00	0.00
Kamboca	0.00	0.00	0.00	0.00	167.13	2 205.77	13.20 dəfə	0.03
Kamerun	1.96	0.45	23.09	0.00	0.00	1.77	0.00	0.00
Kanada	223 688.82	62 157.17	27.79	0.75	15 463.63	13 007.17	84.11	0.17
Kayman adaları	2.66	0.00	0.00	0.00	21.66	0.29	1.33	0.00
Keç. Yuq. Resp. Makedoniya	0.00	6.34	0.00	0.00	743.45	411.13	55.30	0.01
Keniya	15.58	4.20	26.96	0.00	43.21	654.82	15.15 dəfə	0.01
Kiribati	0.00	0.00	0.00	0.00	14.75	0.04	0.26	0.00
Kolumbiya	48.87	108.01	221.02	0.00	459.69	158.50	34.48	0.00
Konqo (Brazzavil)	554.58	0.00	0.00	0.00	0.00	1.41	0.00	0.00
Koreya (KXDR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.44	15.42	35.14 dəfə	0.00
Koreya Respublikası	8.78	97.59	11.12 dəfə	0.00	125 295.81	68 167.16	54.40	0.88
Kosta-Rika	0.00	0.33	0.00	0.00	300.13	932.66	310.75	0.01
Kot-divuar	0.76	8.90	11.68 dəfə	0.00	0.35	12.17	34.77 dəfə	0.00
Kuba	5.80	1.14	19.67	0.00	68.78	67.99	98.85	0.00
Kurasao	0.00	0.00	0.00	0.00	1.30	24.50	18.91 dəfə	0.00
Küveyt	46.91	178.94	381.45	0.00	3 117.55	3 145.64	100.90	0.04
Qabon	99.43	2.06	2.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Qana	207.65	5.51	2.65	0.00	0.00	202.01	0.00	0.00
Qayana	0.00	0.00	0.00	0.00	87.52	147.96	169.06	0.00
Qəmər adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17.57	0.00	0.00
Qətər	269.50	67.41	25.01	0.00	13.57	62.14	457.79	0.00
Quam (ABŞ)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.67	0.00	0.00
Qvatemala	0.00	0.00	0.00	0.00	0.12	232.60	1938.31 dəfə	0.00
Laos (LXDR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.18	0.00	0.00
Lixtenşteyn	0.00	0.00	0.00	0.00	5.71	23.59	413.00	0.00
Livan	11 399.19	42 664.55	374.28	0.51	834.04	492.43	59.04	0.01
Liviya	799.72	0.00	0.00	0.00	2.95	61.07	20.67 dəfə	0.00
Madaqaskar	0.00	0.00	0.00	0.00	148.28	334.94	225.88	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Malavi	0.00	0.00	0.00	0.00	51.04	0.01	0.02	0.00
Malayziya	3 132.48	1 165.18	37.20	0.01	62 282.05	34 000.64	54.59	0.44
Maldiv adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	1.09	3.42	314.72	0.00
Mali	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.13	0.00	0.00
Martinika	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.32	0.00	0.00
Mavriki	0.00	0.00	0.00	0.00	14.26	60.85	426.57	0.00
Mavritaniya	0.21	0.00	0.00	0.00	0.00	22.78	0.00	0.00
Meksika	34.80	193.46	555.92	0.00	21 106.13	20 483.74	97.05	0.27
Men adası	16.36	23.51	143.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Mərakeş	52.63	0.00	0.00	0.00	4 584.19	2 688.88	58.66	0.03
Mərkəzi Afrika Respublikası	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	23.95	0.00	0.00
Misir	96.05	11 852.50	123.40 dəfə	0.14	3 509.33	4 795.09	136.64	0.06
Monako	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42.10	0.00	0.00
Monqolustan	172.47	80.75	46.82	0.00	0.00	23.28	0.00	0.00
Monteneqro	0.75	1.18	156.90	0.00	0.47	0.08	17.63	0.00
Mozambik	2.03	102.00	50.23 dəfə	0.00	13.20	0.03	0.22	0.00
Müqəddəs Yelena Adası	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.40	0.00	0.00
Myanma	0.00	0.00	0.00	0.00	23.36	196.98	843.12	0.00
Nauru	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.48	0.00	0.00
Nepal	66.11	0.00	0.00	0.00	0.00	5.10	0.00	0.00
Niger	0.00	0.00	0.00	0.00	2.30	51.07	22.21 dəfə	0.00
Nigeriya	13.54	43.65	322.51	0.00	8.40	47.20	561.92	0.00
Nikaraqua	0.00	0.00	0.00	0.00	0.06	0.67	10.84 dəfə	0.00
Niue (Yeni Zelanda)	0.00	12.18	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Norveç	1 068.52	3 009.42	281.64	0.04	134 268.58	271 456.12	202.17	3.52
Oman	12.40	81.83	659.73	0.00	56.08	63.25	112.79	0.00
Pakistan	261.35	1 250.54	478.50	0.02	1 520.79	5 389.31	354.38	0.07
Panama	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.28	0.00	0.00
Paraqvay	0.00	0.00	0.00	0.00	67.80	628.93	927.68	0.01
Peru	4.19	192.69	46.03 dəfə	0.00	28.55	472.40	16.54 dəfə	0.01
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	0.00	0.00	221.36	77.88	35.19	0.00
Reyunyon (Fransa)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.29	0.00	0.00
Ruanda	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.71	0.00	0.00
Salvador	0.00	0.00	0.00	0.00	1.04	77.57	74.34 dəfə	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
San-Marino	0.00	0.00	0.00	0.00	182.41	106.32	58.28	0.00
Senegal	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00
Serbiya	27.49	3.70	13.46	0.00	3 804.21	3 834.27	100.79	0.05
Seşşel adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	132.00	22.05	16.70	0.00
Səudiyə Ərəbistanı	110.61	534.95	483.65	0.01	8 440.71	11 136.60	131.94	0.14
Sinqapur	281.70	860.89	305.60	0.01	101 751.19	200 846.44	197.39	2.60
Somali	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.06	0.00	0.00
Sudan	42.12	0.00	0.00	0.00	0.00	10.76	0.00	0.00
Surinam	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.98	0.00	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	0.00	0.00	0.00	0.00	119.74	291.19	243.18	0.00
Svazilend	0.00	0.00	0.00	0.00	456.54	225.06	49.30	0.00
Syerra-Leone	0.00	19.90	0.00	0.00	62.87	0.37	0.58	0.00
Şri-Lanka	0.00	0.10	0.00	0.00	12 864.96	38 562.51	299.75	0.50
Tailand	215 102.79	101 114.68	47.01	1.22	22 287.37	23 278.69	104.45	0.30
Tayvan (Çinin əyaləti)	112 460.59	701 418.08	623.70	8.44	11 523.28	11 812.10	102.51	0.15
Trinidad və Tobaqo	18.93	20.31	107.27	0.00	0.00	56.01	0.00	0.00
Tunis	270 013.79	173 751.94	64.35	2.09	370.99	2 210.82	595.92	0.03
Türk və Kaykos adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	209.90	0.00	0.00
Türkiyə	1 427 721.62	1 054 642.04	73.87	12.68	1 031 101.33	1 066 097.88	103.39	13.82
Uruqvay	0.00	0.00	0.00	0.00	206.97	1 032.25	498.75	0.01
Venesuela	63.56	108.72	171.04	0.00	7 636.46	0.00	0.00	0.00
Virgin adaları (ABŞ)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.40	0.00	0.00
Virgin adaları (Britaniya)	0.00	0.00	0.00	0.00	348.30	127.48	36.60	0.00
Vyetnam	3 872.17	48 886.73	12.63 dəfə	0.59	6 487.34	24 314.73	374.80	0.32
Yamayka	0.07	0.70	10.04 dəfə	0.00	7 526.41	2 812.77	37.37	0.04
Yaponiya	871.31	1 514.08	173.77	0.02	500 244.31	269 584.84	53.89	3.49
Yeni Zelandə	0.00	82.42	0.00	0.00	16 024.72	37 670.88	235.08	0.49
Zambiya	0.00	238.66	0.00	0.00	0.00	103.52	0.00	0.00
Zimbabve	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	22.05	0.00	0.00
Təyin olunmayıb	756.41	785.01	103.78	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00

Əlavə 4.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	16 031 631.91	100.00
Türkiyə	2 120 739.93	13.23
Rusiya	1 735 250.58	10.82
İtaliya	1 725 885.20	10.77
Almaniya	942 738.90	5.88
Çin	841 969.29	5.25
Tayvan (Çinin əyaləti)	713 230.19	4.45
İsrail	587 452.85	3.66
Fransa	568 618.96	3.55
Böyük Britaniya	526 795.63	3.29
Amerika Birləşmiş Ştatları	513 830.60	3.21
Hindistan	451 126.60	2.81
Gürcüstan	336 490.52	2.10
Çexiya	312 017.32	1.95
Ukrayna	299 422.25	1.87
Xorvatiya	284 420.18	1.77
Digər ölkələr	4 071 642.91	25.39

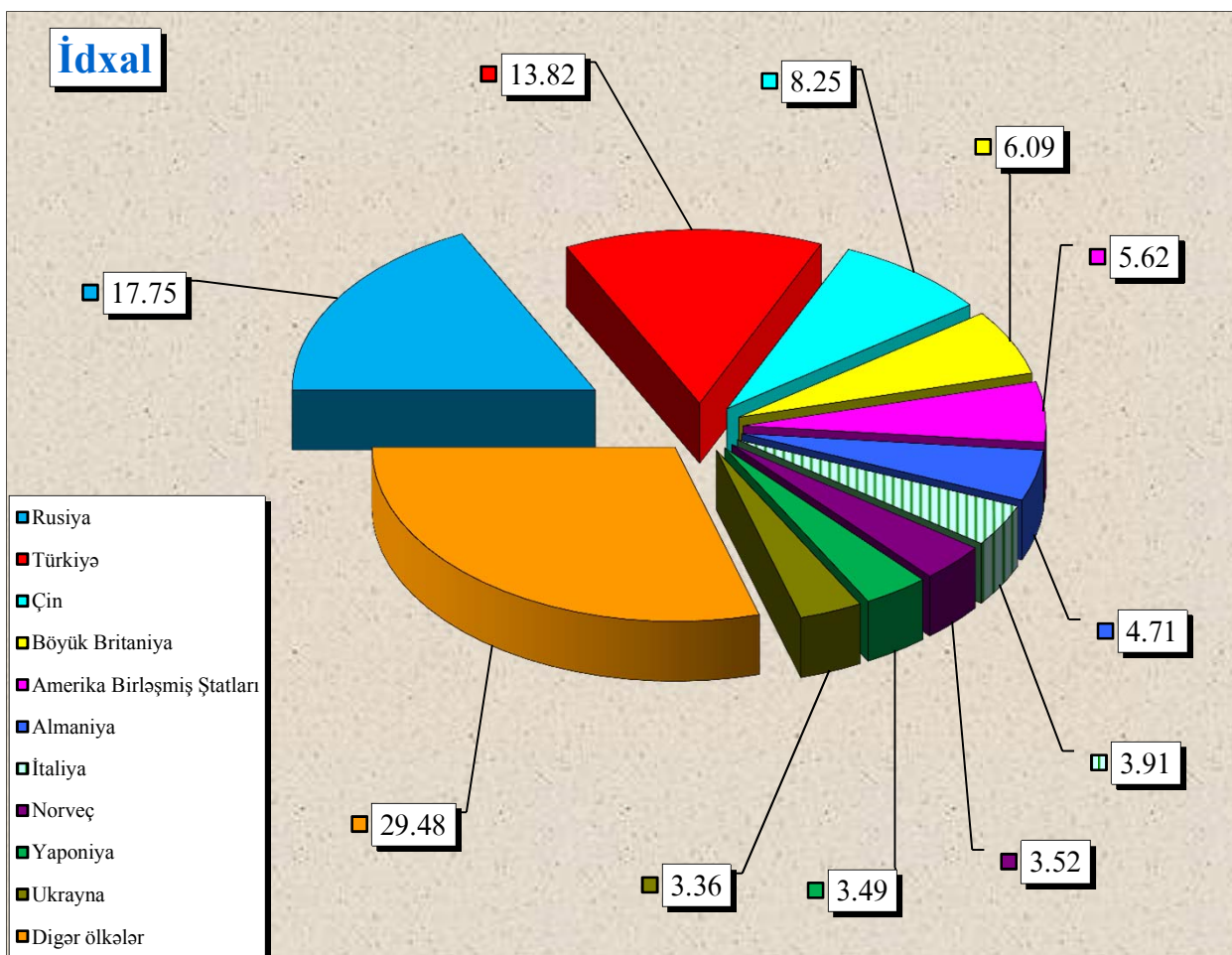
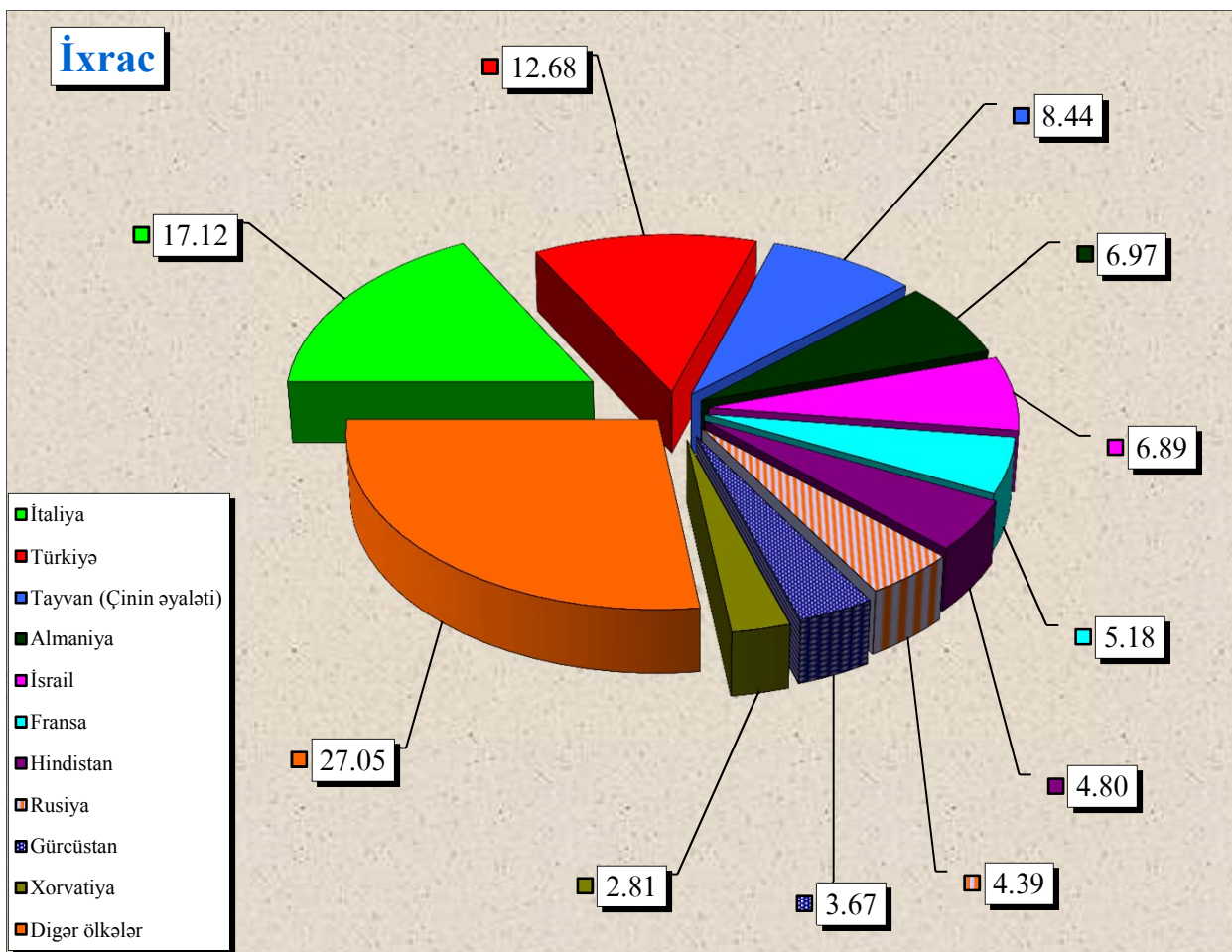
İxracda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixraca nisbətən %-lə
Cəmi	8 314 908.13	100.00
İtaliya	1 423 924.75	17.12
Türkiyə	1 054 642.04	12.68
Tayvan (Çinin əyaləti)	701 418.08	8.44
Almaniya	579 605.80	6.97
İsrail	572 948.87	6.89
Fransa	430 504.93	5.18
Hindistan	398 996.99	4.80
Rusiya	365 161.70	4.39
Gürcüstan	304 980.18	3.67
Xorvatiya	233 538.77	2.81
Portuqaliya	225 727.94	2.71
Çexiya	214 196.08	2.58
Çin	205 461.47	2.47
Tunis	173 751.94	2.09
İspaniya	128 135.65	1.54
Digər ölkələr	1 301 912.94	15.66

İdxalda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	7 716 723.78	100.00
Rusiya	1 370 088.88	17.75
Türkiyə	1 066 097.88	13.82
Çin	636 507.82	8.25
Böyük Britaniya	470 092.96	6.09
Amerika Birləşmiş Ştatları	433 891.26	5.62
Almaniya	363 133.10	4.71
İtaliya	301 960.45	3.91
Norveç	271 456.12	3.52
Yaponiya	269 584.84	3.49
Ukrayna	259 496.71	3.36
Sinqapur	200 846.44	2.60
Braziliya	161 808.29	2.10
Fransa	138 114.03	1.79
İran İslam Respublikası	130 132.61	1.69
Çexiya	97 821.24	1.27
Digər ölkələr	1 545 691.14	20.03

**İxrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələr
(faizlə xüsusi çəkisi)**

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

(Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olumaqla, min ABŞ dolları ilə)

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac			İdxal		
		2015-ci ilin ilk 11 ayı	2016-cı ilin ilk 11 ayı	2015-ci ilin ilk 11 ayına nisbətən %-lə	2015-ci ilin ilk 11 ayı	2016-cı ilin ilk 11 ayı	2015-ci ilin ilk 11 ayına nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4	5	6
01	Diri heyvanlar	296.55	516.02	174.01	46 349.35	25 366.56	54.73
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	10.00	57.65	576.54	17 064.44	35 530.40	208.21
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	0.00	158.19	0.00	6 583.23	13 573.16	206.18
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	1 479.59	2 314.61	156.44	52 109.80	85 514.61	164.10
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	394.96	549.66	139.17	98.21	182.59	185.93
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analoji hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	153.99	514.89	334.37	10 470.37	15 905.96	151.91
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvəköklülər və kök yumrulan	86 087.20	121 023.73	140.58	19 387.64	54 819.77	282.76
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	192 747.48	215 408.06	111.76	31 818.71	63 368.98	199.16
09	Qəhvə, çay, mate və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	17 146.92	5 603.24	32.68	14 431.85	42 671.20	295.67
10	Dənli bitkilər	35.26	2 618.72	74.26 dəfə	317 906.53	311 309.03	97.92
11	Unüyütmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	121.31	58.92	48.57	14 914.88	15 574.83	104.42
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	1 198.15	2 690.40	224.55	9 336.91	23 859.46	255.54
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	2 598.80	1 410.93	54.29	178.29	606.16	339.99
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	72.20	50.22	69.56	491.07	546.51	111.29
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	140 412.80	14 660.10	10.44	74 666.33	129 369.22	173.26
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimilərdən, mollyusklardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	3 890.28	349.27	8.98	8 243.21	16 011.58	194.24
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	194 923.86	60 021.11	30.79	136 596.09	180 330.83	132.02
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	6 882.05	4 344.60	63.13	30 196.34	41 212.07	136.48
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	1 343.97	1 035.57	77.05	50 745.59	66 691.50	131.42
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	8 969.65	9 663.56	107.74	19 311.92	22 481.45	116.41

A	B	1	2	3	4	5	6
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	3 119.23	1 756.73	56.32	28 776.41	46 582.93	161.88
22	Spirтли və spirtsiz içkilər və sirkə	24 694.36	16 748.16	67.82	58 729.77	54 401.49	92.63
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	3 258.45	7 165.71	219.91	20 855.99	40 959.03	196.39
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	8 318.82	8 223.03	98.85	278 948.66	140 839.90	50.49
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	9 003.28	13 879.85	154.16	55 884.22	41 811.78	74.82
26	Filizlər, şlaklar və kül	5 334.18	14 123.45	264.77	2 445.06	852.62	34.87
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	10 456 512.42	7 235 782.82	69.20	134 368.73	231 225.39	172.08
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	5 091.81	4 435.68	87.11	80 382.24	74 279.62	92.41
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	58 494.14	41 939.20	71.70	19 391.82	33 696.11	173.76
30	Əczaçılıq məhsulları	535.13	894.88	167.22	243 618.94	179 379.48	73.63
31	Gübrələr	1 744.54	2 258.08	129.44	59 744.16	42 183.54	70.61
32	Aşılavıcı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipografiya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	708.27	904.09	127.65	27 332.29	50 019.33	183.00
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	155.89	370.80	237.86	37 418.85	81 166.05	216.91
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analoji məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu»	74.87	74.03	98.88	78 894.41	80 634.00	102.20
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	10.70	39.05	364.80	3 545.55	11 074.08	312.34
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	0.00	0.00	0.00	5 059.73	4 587.49	90.67
37	Foto və kino malları	0.19	29.61	154.19 dəfə	2 201.72	3 646.47	165.62
38	Digər kimyəvi məhsullar	10 688.99	2 745.33	25.68	76 000.25	84 586.13	111.30
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	101 976.45	90 259.58	88.51	188 420.98	257 704.25	136.77
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	487.41	643.47	132.02	49 774.78	86 738.33	174.26
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşılınmış dəri	10 837.61	14 545.28	134.21	37.78	281.41	744.82
42	Dəri məmulatları; sərəcəliq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analoji mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	5.90	94.21	15.98 dəfə	4 738.06	15 670.98	330.75
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	35.78	0.00	62.54	2 066.43	33.04 dəfə
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	747.85	1 180.10	157.80	211 615.63	171 414.06	81.00
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	490.57	602.88	122.89
46	Küləşdən, alfadən və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.04	0.25	692.90	153.40	141.11	91.99
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	0.00	2.38	0.00	1 013.32	367.56	36.27
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	3 509.73	3 706.91	105.62	57 046.89	96 142.21	168.53

A	B	1	2	3	4	5	6
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiyalar və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	98.59	73.34	74.39	17 890.34	8 557.00	47.83
50	İpək	489.70	145.00	29.61	308.64	77.67	25.16
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	0.00	95.24	0.00	87.52	594.37	679.14
52	Pambıq	17 110.75	20 105.70	117.50	2 045.97	4 451.45	217.57
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	0.00	0.00	0.00	1 068.08	1 594.92	149.33
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	892.75	729.97	81.77	2 287.36	23 937.19	10.47 dəfə
55	Kimyəvi liflər	234.35	163.66	69.83	2 955.15	6 204.09	209.94
56	Pambıq (vata), keçə və ya fətr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosalar və onlardan məmulatlar	139.91	11.20	8.00	10 959.09	9 202.72	83.97
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	67.61	163.01	241.12	5 754.99	9 988.56	173.56
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	114.02	95.87	84.08	399.50	2 911.27	728.72
59	Hopdurulmuş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	21.92	4.06	18.52	4 514.44	4 529.17	100.33
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	0.00	0.09	0.00	602.25	6 982.04	11.59 dəfə
61	Maşınla və ya əllə toxunmuş trikotaj geyim əşyaları və geyim ləvazimatları	2.61	703.96	270.12 dəfə	5 607.05	100 235.25	17.88 dəfə
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	396.21	1 357.30	342.58	33 559.01	98 789.53	294.38
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	9 315.33	9 282.23	99.64	8 020.38	23 652.80	294.91
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	34.99	279.94	800.02	7 459.08	64 508.70	864.83
65	Baş geyimləri və onların hissələri	9.77	20.27	207.41	720.11	3 085.04	428.41
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqqlar, qırmanc, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	0.14	1.17	849.59	542.59	840.75	154.95
67	Emal edilmiş lələk və pərgü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	0.00	0.10	0.00	678.01	875.38	129.11
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	78.68	380.57	483.70	78 528.58	48 222.83	61.41
69	Keramika məmulatları	160.40	190.27	118.62	43 841.32	59 237.74	135.12
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	130.41	92.88	71.22	69 156.11	67 594.32	97.74
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	77 179.70	70 737.76	91.65	6 885.84	26 684.53	387.53
72	Qara metallar	16 471.94	34 039.68	206.65	317 173.29	231 604.88	73.02
73	Qara metallardan məmulatlar	14 863.73	53 493.93	359.90	1 108 478.67	815 020.87	73.53
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	8 470.07	17 456.74	206.10	98 185.68	24 480.94	24.93
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	2.23	4.02	180.40	7 740.16	2 650.00	34.24
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	79 748.08	86 191.40	108.08	59 733.89	64 946.59	108.73
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	1 276.60	5 007.47	392.25	664.81	356.78	53.67
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	1.91	152.61	79.75 dəfə	4 491.21	1 948.68	43.39

A	B	1	2	3	4	5	6
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	7.08	35.54	502.01
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	1.07	28.34	26.49 dəfə	814.07	253.56	31.15
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	1 253.46	2 921.86	233.10	34 902.93	38 890.56	111.42
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	126.44	133.58	105.65	28 282.31	40 583.72	143.50
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	32 587.40	24 213.95	74.30	1 440 232.49	1 343 172.22	93.26
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyzma və səsləndirmə aparatları, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	22 664.05	10 502.26	46.34	677 235.40	522 708.91	77.18
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki siqnal avadanlıqları	94.75	402.74	425.07	33 929.97	33 506.31	98.75
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	1 768.10	14 062.03	795.32	558 027.14	217 122.10	38.91
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	125.37	44 048.04	351.33 dəfə	83 956.84	387 841.70	461.95
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	16 404.44	5 844.67	35.63	212 766.47	167 384.11	78.67
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	79.22	72.06	90.97	4 303.39	7 323.90	170.19
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	41.42	15.01	36.23	227.60	598.39	262.91
94	Mebel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma mebel ləvazimatları; lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; işıq tablo və lövhələri, analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	1 150.89	1 586.04	137.81	139 601.15	187 621.02	134.40
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	9.22	154.58	16.76 dəfə	6 877.35	17 922.41	260.60
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	57.78	18.32	31.72	31 630.78	46 392.41	146.67
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	109.62	448.42	409.08	248.92	163.87	65.83
	Yekun:	11 881 359.56	8 314 908.13	69.98	8 209 278.58	7 716 723.78	94.00

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	374 216.04	169 869.23	640 990.21	636 524.81	1 015 206.25	806 394.03
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	2 266 113.21	596 272.39	4 460 055.21	1 852 034.80	6 726 168.42	2 448 307.19
30	Avtoyol nəqliyyatı vasitələri	575 904.92	579 076.64	1 604 990.85	4 175 775.69	2 180 895.77	4 754 852.33
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	16 113.25	98 280.91	16 995.52	843 521.24	33 108.77	941 802.16
50	Poçt	0.05	14.06	12.52	735.97	12.56	750.03
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	23 461 627.74	6 863 301.28	72 014.07	22 753.54	23 533 641.81	6 886 054.82
90	Özü hərəkət edən vasitələr	4 840.07	8 093.62	52 103.97	185 377.72	56 944.03	193 471.35
	Yekun:	26 698 815.25	8 314 908.13	6 847 162.35	7 716 723.78	33 545 977.61	16 031 631.91

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmi ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;
- gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmi ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi ümumi ticarət uçot sistemi əsasında aparılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- təkrar idxal gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- daxildə emal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük prosedurunun müddəti başa çatdıqdan sonra gətirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- təkrar ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- daxildə emal edildikdən sonra göndərilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilməsi başa çatandan sonra göndərilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük prosedurunun müddəti bitdikdən sonra göndərilən mallar.

Gömrük statistikasının ümumi ticarət uçot sistemində aşağıdakı mallar nəzərə alınmır:

- ölkə ərazisindən tranzit keçən mallar;
- müvəqqəti gətirilən (aparılan) mallar;
- müvəqqəti saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- gömrük anbarı, sərbəst zonada yerləşdirilən və ölkənin gömrük ərazisindən aparılmaq üçün nəzərdə tutulan daxili mallar;
- ölkənin ərazisində məhv edilən xarici mallar;
- səfirlik, konsulluq, beynəlxalq təşkilatların yanındakı nümayəndəliklərin və ölkənin xaricdə yerləşən digər rəsmi nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisindən aparılan mallar;

- xarici ölkələrin səfirlik, konsulluq və digər rəsmi nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən mallar;
- xaricdə dislokasiya olunan hərbi hissələr üçün keçirilən mallar;
- xarici dövlətin ərazisindən keçməklə gömrük orqanları arasında daşınan daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilasetmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulan mallar.

Malların gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq onların gömrük statistikasında nəzərə alınıb-alınmaması müəyyən edilir.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilir:

- qeyri-monetar qızıl, ödəmə vasitəsi kimi olmayan qiymətli metallar;
- tədavüldə olmayan banknotlar, qiymətli kağızlar və sikkələr;
- barter müqavilələri vasitəsilə sərhəddən keçirilən mallar;
- alqı-satqısı dövlət hesabları vasitəsi ilə həyata keçirilən mülki və hərbi təyinatlı mallar;
- humanitar və texniki yardım;
- hədiyyə və bəxşişlər;
- hərbi təyinatlı mallar;
- konsiqnasiya müqavilələri üzrə keçirilən mallar;
- xarici investisiyalı müəssisələrin nizamnamə fondu kimi gətirdiyi və öz istehsalı olaraq apardığı mallar;
- məlumat və proqram təminatı vasitələri;
- geriye qaytarılan mallar;
- şirkətin və müəssisələrin öz filialları və ya bölmələri arasında apardığı əməliyyatlar nəticəsində sərhəddən keçirilən mallar;
- ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus gəmilərdən boşaldılan və ya Azərbaycana məxsus gəmilərin açıq dənizdə digər ölkəyə məxsus gəmilərdən əldə etdiyi balıq və digər dəniz məhsulları, dənizin dibindən çıxarılan minerallar;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq ehtiyatı və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlara satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində ölkənin dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarının xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından alındıqda və ya ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından boşaldıqda;
- poçtla və ya kuryer xidməti ilə göndərilən mallar (əgər malın həcmi və ya dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olarsa);
- işləyən qeyri-rezidentlər də daxil olmaqla, bütün kateqoriyalardan olan şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş statistik müşahidə həddi normasından artıq keçirdiyi mallar;
- emal üçün və ya emal edildikdən sonra (hazır məhsul) keçirilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına göndərilən daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilasetmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulmayan mallar.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilmir:

- miqdarı və ya dəyəri statistik müşahidə həddini aşmayan mallar;
- ölkə ərazisindən tranzit keçən və ya ölkə ərazisində yalnız boşaldılıb yüklənən mallar;
- müvəqqəti aparılan və ya gətirilən mallar;

- monetar qızıl, tədavüldə olan milli və xarici valyuta (numizmatika məqsədləri üçün istifadə edilənlərdən başqa), qiymətli kağızlar;
- mülkiyyət hüquqları rezidentdən qeyri-rezidentə sərhədi keçirilmədən verilən qeyri-maliyyə aktivləri;
- kommersiya əməliyyatları predmeti olmayan mallar:
  - fiziki şəxslər tərəfindən şəxsi istifadə üçün keçirilən, miqdarı və dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olmayan mallar;
  - abunəçilərə göndərilən qəzet və jurnallar, digər dövrü nəşrlər;
  - xarici dövlətlərin diplomatik və digər nümayəndəliklərinin (səfirlik, konsulluq, elmi təşkilatlar və ya hərbi bazalar), həmçinin ölkə ərazisində yerləşən beynəlxalq təşkilatların keçirdikləri mallar;
  - konkret müştərinin ehtiyacları üçün hazırlanmış proqram təminatı və ya identifikasiya oluna bilən istənilən tip orijinal əsər yazılmış məlumat daşıyıcıları;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin normal istismarı üçün nəzərdə tutulan texniki təchizat vasitələri, yanacaq və digər mallar;
- nəqliyyat vasitəsi sərnişinlərinin və heyət üzvlərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan ərzaq ehtiyatı və digər mallar;
- Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülmüş gəmilər tərəfindən tutularaq və ya istehsal olunaraq ölkəyə gətirilən dəniz məhsulları;
- ölkənin gömrük sərhədlərindən kənarında yerləşən Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülən nəqliyyat vasitələri üçün aparılan yanacaq və sürtkü materialları;
- texniki xidmət göstərməsi üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- təmir olunmaq üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- sərgi eksponatları;
- idman yarışları, tamaşalar və analogi tədbirlər üçün keçirilən mallar;
- girov əşyaları və öhdəliyi təmin edən digər vasitələr;
- mal nümunələri;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilən xarici mallar;
- sərhəddən keçirilən malların daşınması üçün qablaşdırma materialları;
- əvvəllər hər hansı bir gömrük proseduru altında yerləşdirilərək gömrük statistikasına daxil edilən və sonradan ölkədən çıxarılmadan gömrük proseduru dəyişdirilən mallar.

Malların statistik dəyəri idxal və ya ixraca dair bağlanmış müqavilələrin qiymətləri əsasında, Mərkəzi Bankın gömrük bəyannaməsinin buraxıldığı günə müəyyən etdiyi məzənnə üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilərək vahid qiymət bazisinə gətirilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF- (dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş FOB baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.